

UTRIP ŽIVLJENJA V KRAJEVNIH SKUPNOSTIH • UTRIP ŽIVLJENJA V KRAJEVN

Praznično v Horjulu

V spomin na 6. julij 1942, ko je odšla iz njihovega kraja v partizane največja skupina fantov in moških, praznuje svoj praznik prebivalci Horjula.

Priveditve ob krajevnem prazniku pa so se vrstile že čez cel mesec junij. Tako so prizadevali Horjulci pripraviti tekmovalno v nogometu, balinanje in streljanje. Ob osnovni šoli, ki nosi ime po prvem bataljonu Dolomitskega odreda so taborniški pripravili velik ogenj in izvedli krajski kulturni program. V okviru privediteljev pa so pripravili tudi partizanski miting, ki so se ga poleg krajanov, mladine, borcev, med katerimi so bili tudi prvoborci Janko Janja, Ivan Končan in Stane Vrbovec, predsednik občinskega komiteja ZK Julija Platinca udeležili tudi pripadniki

enot teritorialne obrambe naše občine in občine Ljubljana-Siška.

Teritorialci so bili na terenu v okviru rednega usposabljanja za naloge v morebitni vojni. Bivanje v Polhograjskih Dolomitih pa so izkoristili tudi za prijetno srečanje s krajanom Horjula.

V šolskih prostorih pa so pripravili razstavo izdelkov, ki so jih naredili učenci pet letnih razredov in starši predmetov ter razstavo Dolomiti v NOB.

Svece pa so v Horjulu sklenili praznovanje 23. junija s slavnostno sejo skupščine KS in družbeno-političnih organizacij, na kateri so podelili tudi bronasta priznanja OF in pisna priznanja krajevnih skupnosti.

KuB

IZ PODOLNICE

Težave se ne rešujejo same od sebe

Ko so pred toliko in toliko stoletji v odročni horjulski dolinici med slikovito Rupo in Sv. Urhom vznikale prve kmetijske hiše, priseljenici niti niso pomislili niso, kaj vse se bo kasneje zgnilo nad njihov kraj, to so njihova polja večkrat surovo pomendrali turški konjeniki in so izginali cele gručice hiš v strahovitih požarih, to so njihovo svinjad redčili najrazličnejše živinske bolezni in to so jim že kdove od kdaj razjedale senožitni uničujoče poplave.

Toda Podolnčani se niso dali kar tako. Trdno odločni, da je treba z te zemlje vendarle čimveč iztisniti, so brez omahovanja pljumlili v roke in življenje na vasi je vsled spet začelo v starem utripu in polju so spet obrodila.

To odločnost, da se spoprimejo s slehernim nadlogo, pa naj bo še tako velika, so prenesli tudi v novejši čas. Le da seveda zdajšnje razmere terjajo od njih, da se težav lotevajo bolj kompleksno, kakor je zdaj bolj raznoter in večstranski tudi samo njihovo življenje in delo v kraju.

»Trenutno nam dela še največ preglavic most v Bukovici,« je razgnil paletu zdajšnjih problemov kraja predsednik vsakega odbora Janez Lesnjak. »Ta je namreč že krepko načrt in pripravljeno smo ga temeljito obnoviti, le ne vemo, kdaj bodo prišli očisti glavno strugo Horjulščice, ki teče tu mimo. Potok, se pravi njegova glavna struga, namreč še vedno pogosto poplavlja in še zmerom je ogrožena vsaj polovica naših senožit. Da pa je nadloga še večja, se ujma spravlja na to zemljo ravno poleti, ko je čas košnje.«

»Toda kakor je že težko brzdati nepredvidljivo vodno stihijo, pa je po drugi strani toliko lažje iskanje novih vodnih virov. Podolnčani so lani ojačali svoj vodovod z dvema novima studencema in se s tem brčas vsaj za nekaj časa otresli bojazni pred morebitno ponovitvijo lansokletne hude suše.

Podobno preventivno, a z nekoliko drugačnimi smotri, so ravnali tudi pri prijem urbanem delu: asfiralni so cesto skozi vas, dogradili gasilski dom (le-ta bo služil tudi v druge namene) in organizirali občasen odvoz večjih kosovnih odpadkov. Ne skrivajo pa, da bi radi dobili tudi javno telefonsko govorilnico (zdaj so v kraju menda le 4 telefoni), da bi radi sodebne opremiti svoje gasilce in po možnosti tudi razširili vaško pokopališče pri Sv. Urhu. V ta namen so že odmerili primeren kos zemljišča poleg zdajšnjega pokopališča, a je za zakonito pri pravno-administrativnem postopku. Da pač ni nikogar, pravijo, ki bi prišel to pregledati in ki bi izdal potrebno soglasje za razširitev.

Toda Podolnčani, že po tradiciji odločni, da vsako stvar izpeljejo do kraja, najbrž ne bodo gledali, da bi vse te njihove načrte prerasel čas. To bi bil za kraj korak nazaj. Škufali jih bodo dosle-

dno uresničiti, pa četudi bo šlo vse po drobcih, kakor mozaik, ki ga sestavljajo celi rodovi.

BRANKO VRHOVEC

IZ KS STANE SEVER

Tisoč mladih bo dobilo svojo organizacijo

Občinska konferenca mladine, socialistične zveze in komunisti si skupno že nekaj časa prizadevajo izboljšati aktivnost mladincev v mestnih krajevnih skupnostih. Obiskali so že krajevno skupnost Murgle, Trnovo, Vrbovec, Rožno dolino, pred kratkim pa še KS Stane Sever, kjer mladinske organizacije še nimajo. Z obiskom je bil brez dvoma dosežen cilj, ki so si ga zastavili – obuditi delo mladine. Z mestnimi krajevnimi skupnostmi pa se bo še naprej potrebno sistematično ukvarjati in jim nuditi svojo pomoč, da se aktivna mladinska organizacija obzidi.

Krajevna skupnost Stane Sever šteje okoli 4200 prebivalcev, od tega jih je približno tisoč mladih, ki bi lahko delali v mladinski organizaciji, žal pa te nimajo. Mladi se zbirajo pred bloki po skupinah, med seboj se dogovarjajo, vendar nikakor teh skupin niso mogli povezati v eno – v OQ ZSMS.

Na skupnem sestanku s predstavniki občinskih in krajevnih DPO je bilo približno dvajset mladincev, ki so v razgovoru razmišljali o tem, kam bi bilo najbolje usmeriti njihovo aktivnost. Doslej so bili nekateri že aktivni v ŠD Partizan, s pomočjo tajnika KS pa so sodelovali tudi v krajevni samoupravi. Sklenili so, da skupina desetih mladincev, ki so jih predlagali na tem sestanku, pripravi program in ga na ponovnem sklicu vseh mladincev te krajevnih skupnosti predstavi. Potem naj bi izvolili tudi vodstvo in ustanovili mladinsko organizacijo. Pri njihovem delu pa jim bo pomagal tajnik KS, ki so ga predlagali tudi za mentorja mladinske organizacije.

Osnovne pogoje za delo mladi že imajo, seba za sestanke jim je na voljo v prostorih KS, igrišče bodo upajamo kmalu dobili, družabne in plesne večere pa bodo skupaj z mladinsko organizacijo VIČ organizirali v njihovih prostorih. Ponovno bodo poizkusili ustanoviti pohodno enoto, poveljali se bodo z OS in tako pridobili še več mladih.

Družbenopolitične organizacije iz krajevnih skupnosti in občine so izkazale pripravljenost, da jim pomagajo in 23. junija, ko KS Stane Sever praznuje svoj krajevni praznik lahko pričakujemo veliko angažiranje tamkajšnjih mladincev.

D. ERHATIC

ŠEST KRAJEVNIH SKUPNOSTI

Skupna prizadevanja ob »toči« problemov

Na pobudo krajevnih skupnosti Golo-Zapotoč je občinska konferenca socialistične zveze organizirala sestanek predstavnikov krajevnih skupnosti Golo-Zapotoč, Ig, Iška vas, Zelimlje, Rob in Škofljica, da so se pogovorili o problemih, ki so enaki v vseh teh krajevnih skupnostih in se dogovorili, da v teh vprašanih nastopajo enotno.

Izkazalo se je, da je večina problemov vezana na komunalno vprašanje. In če želimo, da se bodo vsaj nekatera vprašanja v naslednjem srednjeročnem obdobju zares rešila, oziroma problemi odpravili, je potrebno usklajevanje in v srednjeročni plan uvrstiti rešitve te iste naloge, za katere bomo z gotovostjo lahko rekli, da so urednijski.

Na Viču, pa čeprav smo izrazito kmetijska občina, nimamo servisne delavnice za popravilo kmetijskih strojev. Kljub nekaterim prizadevanjem, da bi takšno delavnico odprli v KS Iška vas, rezultatov žal še vedno ni.

Drugi skupen interes je razvoj pospeševalne službe. Tretji je problem prometne povezave, krajevne poti so slabe, avtobusnih zvez pa ni dovolj. In z razmišljanjem o ukinutvi nekaterih avtobusnih zvez se bolj oddaljujemo človeka od njegovega delovnega mesta in mu s tem, so poudarili predstavniki KS, kratimo pravico do dela.

Tudi preskrba oziroma trgovinska mreža ni na zadovoljivi ravni. V KS Golo-Zapotoč pride na enega prebivalca nekaj manj kot 0,5 kvadratnega centimetra prodajnega pulata, število prebivalcev pa se z novogradnjami še večja. Pri tem pa ne vztrajajo na iz-

gradnji svoje trgovine – naj bo na Igu ali v Škofljici, pravijo.

Na zelo nizkem nivoju je tudi telefonska povezava. V KS Rob so naprimer že izvedli 10 tisoč prostovoljnih delovnih ur v ta namen. In tam, to pa je v vseh teh KS kjer je tolikšen interes krajanov in tudi njihova pripravljenost sodelovanja, družba ne sme zapirati oči in teh prizadevanj prezreti.

To so največji problemi, ki kar puhtijo, zanemarljivi pa niso tudi ne ostali: varstvo okolja, zasedalnica načrti, bencinski servis, problem pitne vode in vodovoda nasloj, električno omrežje, javna razsvetljava, pokopališče in mrljišča vežica, (ki je najbolj pereče v Iški vasi), pomanjkanje delovnih mest.

Skratka, problemov je kot toče, katere bo torej realno tudi mogoče odpraviti? O tem bodo še razpravljali, še se bodo skupaj vsedli in zadevo pretehtali. Ne bodo pa modrovali sami, na pamet, ampak se bodo sestali z nosilci posameznih dejavnosti. Takšna organiziranost krajevnih skupnosti prav gotovo ne bo ostala brez vidnih rezultatov.

Realizacija problemov, ki so življenjskega pomena za krajanje so tudi predpogoji večje aktivnosti krajanov na področju družbenopolitičnega delovanja. To so potrdili tudi predstavniki krajevnih skupnosti, ki so dejali, da ljudi za konkretno delo ni težko dobiti, da pa je seveda težje takrat, ko hočemo krajanje zbrati za sestankovanje, še posebej za takšno, ki nima oprijemljivih rezultatov. NINA COŽ

Po Trubarjevih poteh

Kot vsako leto, smo tudi letos člani Turističnega društva Rašica pri Velikih Laščah organizirali tradicionalni izlet v bližino okolice Rašice, ki smo ga simbolno poimenovali »Po Trubarjevih poteh«.

Letos nas je pot peljala v Kališče, to je majhen zaselek na grebenu nad dolino Karlovice. Po sivih majskih deževnih dneh, je bilo to prvo junjsko nedeljsko jutro, sončno in brez oblakov. Že to nas je razveselilo, ko smo se zbrali pri spomeniku Primoža Trubarja, se poklonili njegovemu spomenu in odšli na pohod. Pot nas je vodila po prijetni in valoviti pokrajini čez vasi: Kukumsko, Grm, Jekičovo, Hlebeč in Hrustovo v Stope. Tu smo se nad vasio v gozdič ustavili pred spomenikom Angeli Škulj, ki so jo okupatorji leta 1942 na zverinski način mučili ter jo nato vrgli v globoko brezno. Pionirji so v njen spomin pripravili krajski kulturni program, pred spomenik pa položili šopek poljskega cvetja.

Nato smo se po bregu odpravili na Zgončce, kjer je ena sama domačija. Tu nam je gospodar pokrmil s pristojo »kacjo slino«. Po grebenu kakih 200 metrov nad zaselekom stoji cerkva Sv. Primoža, ki je kulturni in zgodovinski spomenik. Cerkev je bila zgrajena v 16. stoletju in nato obkrožena tudi notranjost cerkve in ob tem so bile na steni prezbiterija najdene freske. Pri obnovi ometov, je pomagal tudi naš član, Franje Škulj iz Rašice. Zelo zanimiv je stari vhod v cerkvico, ki ima portal gotoske oblike, na

fasadi pa se vidi zazidana okna, ravno tako gotoske oblike.

Od cerkvice je lep razgled na vse strani, na vzhod proti Rašici in dalje na Dobropoljsko dolino vse do Gorjancev, na jug proti Gregorju, na zahod na Mokre, proti severu pa na ljubljansko kotlino in dalje na Kamniške alpe in Karavanke.

Od cerkvice smo se vrnili nazaj na Zgončce in od tu proti jugu odšli v Kališče. Med potjo so nas spremljali lepi beli cvetovi šmarnice.

V Kališču smo se ustavili in tu je bil tudi naš glavni počitek ter kratki program družbenih iger.

Kot že večkrat doslej so bile tudi podeljene sominske nagrade, in sicer najstarejšemu in najmlajšemu udeležencu ter dvema področnikom, ki sta se udeležila vseh dosedanjih šestih pohodov. Daria, lepe steklene vazice, sta izdelala naša člana Olga in Jože Košir, ki imata steklopisno haštvo na Rašici.

Podeljevanje nagrad in družabne igre pa je spremljala lepa slovenska pesem in šale, ki smo se jim od srca nasmejali. Za še prijetnejše počutje, pa so poskrbeli člani gasilskega društva Rašica, ki so nam pripeljali pijačo, s katero smo pridno gasili žejo. Otroci pa so imeli veliko dela in zabave ob avtomobilu, ki si ga je po svoji zamisli izdelal domačin Vinko Marolt, in sicer za vožnjo v snegu.

Kar prehitro je tek el čas in morali smo se posloviti od prijaznih prebivalcev Kališča. V dolini smo se ustavili v vasi Kaplanovo, se pogovorili s Škuljev mamco, ki ima že 84 križev, pa

IH SKUPNOSTIH • UTRIP ŽIVLJENJA V KRAJEVNIH SKUPNOSTIH • UTRIP ŽIVLJE

S SKUPNEGA PRAZNOVANJA PETIH KS

»Tudi najhujše stiske je mogoče premagati« ...

V juniju praznuje krajevni praznik kar pet krajevnih skupnosti skupaj. Ob preoblikovanju so se razdelile, vendar vsako leto praznujejo skupaj, na skupni slovesnosti. Te krajevnih skupnosti so: Murgle, Kozelja, Rakova jelša, Zeleni log in Trnovo.

Letošnja slovesnost je bila na prostoru pri gasilskem domu v Murglah, kjer se je zbralo precej krajanov, tudi vreme jim je bilo naklonjeno. Slavnostni govornik na slovesnosti je bil predsednik republiškega komiteja za kulturo Matjaž Kmecl, ki je med drugim dejal: »Ko so nas po šestem aprilu 1941 obklopi in nas razkosali, smo se bliskovito postavili v bran. Tri tedne po okupatorskem vdoru, ko se nove barbarske oblasti še niso dobro ozirle naokrog, smo že imeli vodstvo jedro odpora. Tu, v naši bližini, se je 1. junija sestalo vodstvo KPS in sprejelo ukrepe za začetek

oboroženega upora za svobodo, samostojnost in samoodločanje.

Tudi najhujše stiske je mogoče premagati, če je v nas samozaupanje, če to hočemo, če verjamemo, da je tako kot delamo, edino prav, če je v najglobljem skladu s človeško moralno.

Na kratki slovesnosti pri gasilskem domu v Murglah so sodelovali tudi učenci osnovne šole X. SNOUB Ljubljanske iz Trnovega, program pa je povezoval Marjan Kralj. Po slovesnosti je bilo seveda tovariško srečanje, ki so ga pripravili člani gasilskega društva.

Letos so bronasta priznanja OF prejeli: v krajevni skupnosti Murgle Drago Benčina, Marija Cestnik, Branislav Hočevar, Marjan Keršič, Jože Malnaric in Zdravko Troha. V krajevni skupnosti Kozelja: Frančiška Rozman, Leopold Kočevar, Angela Macele, Permoser Ivanka, Ivan Cingerle,

Stojan Kastelic, Aleksander Hunjadi Janez Bajzelj in Branko Pahor.

V krajevni skupnosti Rakova jelša: Alenka Simonič, Bečir Begić, Alfonz Pinoso, Pavle Malovrh, Tončka Gosak. V krajevni skupnosti Trnovo: Vladimir Jere, Hilmija Kulašić, Peter Paradžik, Marjan Valant, Ivan Zdešar, Marija Zupančič. V krajevni skupnosti Zeleni log: Roman Kladošek, Izotk Barle, Lilijana Marolt, Mateja Ivec, Drago Vesel (na predlog ZB Trnovo) in Stanka Košutar.

IZ ZELENEGA LOGA

Zadovoljni smo, imamo več kot prej!

Zeleni log je mlada krajevna skupnost, saj je nastala ob preoblikovanju KS aprila 1980. Sprva je bilo sicer precej težko, saj niso imeli niti osnovnih pogojev za delo, niso imeli prostorov, imeli pa so precej problemov, ki se jih je bilo treba lotiti. V naših krajevni skupnosti, posebno tistih, ki se sodelujejo v okviru občinskega sveta, je težko dobiti ljudi za delo. Vsek ima svoje opravke, službo, doma morda še vrt, doma, družina... Za aktivistično delo v KS ostane le malo časa in marsikaj tudi pripravljenosti.

V času od nastanka do danes so v Zelenem logu s pomočjo občine in krajanov dobili nove prostore, tako da je organizacija krajevnega samouprave precej lažja, seveda pa ljudi še vedno manjka. V KS Zeleni log živi zdaj okrog 950 krajanov in njihov glavni problem so ta trenutno črne gradnje. Legalizacija pataka prepočasi. Še posebno težko je 350 ljudem – živijo v skupno 60 črnih hišah in barakah – ki so sicer pred časom dobili tekono vodo, še zdaj pa nimajo elektrike.

Predsednik krajevnih konferenc SZDL Roman Kladošek je povedal, da so v krajevni skupnosti sicer proti črnograditeljstvu, da pa bi nekako morali tem ljudem omogočiti vsaj normalne pogoje za življenje. Otroci hodijo v šolo, domače naloge delajo od svečah in plinskih svetilkah, televizije nimajo, ženske perejo perilo na roke, teže je kuhati in pospravljati... In ob tem so ti ljudje že dobili načrt za električno napeljavno in tudi zbrali nekaj milijonov dinarjev.

V Zelenem logu so s preoblikovanjem veliko pridobili. Roman Kladošek pravi, da imajo zdaj sto odstotkov več kot prej – ko niso imeli ničesar.

Valeta – Polhov Gradec 1984

Ko leto tega je, da smo povabljeni tudi stari na to končno veselje, saj spremljamo naše solarje skozi 8 let in je prav, da smo tudi mi slovesu zraven.

Kako hitro mine osemletka. Še živo mi je pred očmi, ko sem hčerko vodila prvič v nalo podružnico kolo. Njena ročica je bila vsa drobnost in neobjena v moji. Sedaj pa me je že prešla, samozavestno me pogleda in čvrsto stisne roko, ki ji čestitam za uspešno spričo. Eno obdobje je za vselej zaključeno, sedaj pa smelo naprej v bodočnost – v življenje. Ne se zapirati vase, ne graditi vsak svoj socializem. Predvsem graditi skupnost in to v najboljšem pomenu besede, jim je polagal še zadnjič na srce. Ivan Poljnar – ravnatelj polhograjske šole.

Vedno mi je hudo, ko jih vidim odhajati. Tako smo bili ujeti v en glas, v eno srce, pravi Nadja Založnik, dolgoletna učiteljica petja. Tudi to je treba povedati, da je bil njen razred najboljši po uspehu in pridonosi skozi vse stiri leta.

Osebnost sem prepričana, da ima za tovrstne uspehe zaslug predvsem ljubezen do glasbe in petja. Saj je stari pogledjem k osrednji misli po tovarišču »Lili« čutim vse to na njenem mladostnem obrazu. Že leta in leta se razdaja, pa se vendar ne razda. Prešne me pomise na

čudovito pesem Neže Maurerjeve, ko se vprašuje: Kaj nise tega vsega razdala, namreč rož. Knjig skratka vsega kar je lepega na tem svetu.

Povabili so tudi plesnega učitelja, ki je pozimi našo mladež učil pre skrivnosti plesa. Najprej so nam učenci sramečljivo pokazali kaj znajo. Potem smo se pa mi z njimi zavrteli, stari in učitelji. Kar prehitro je bila ura 11., ko se je tov. ravnatelj pokazal na malo vrisnem mestu. Rekel je, da mu je hudo, ko mora zaključiti vsesplošno veselje, toda tak je bil predhodni dogovor. Tudi vam svetujem, da se jih držite, jim je še zadnjič polagal na srce.

Učenci A in B razreda pa tudi niso bili od muh, za vsakega so pripravili kratke a duhoviti verz. Pa se rimalo se je, pa so šopek in majhno spominsko darilo.

Najbolj me je ganilo, kako so se ti mladi fantje in dekleta – še pred kratkim dečki in deklice z roza nageljni na prsih prišli čez name in v ritmu sodobne disco glasbe poskakovali, da je teklo od nosu in las. Pa rečem tov. Poljnarju: pogledite koliko mladosti na kupu, koliko življenja in sreče. Kje pa bo, če ne tukaj in prav danes – reče. Pa še res je.

IVANKA KAVČIČ